

Archeologienota
Pamel (Roosdaal) - Profetenstraat

Natasja Reyns en Liesbeth Claessens

Temse
2016

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba

All-Archeo bvba
Laagstraat 12
9140 TEMSE

Wettelijk depot nummer
D/2016/12.807/78

© All-Archeo bvba

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verslag resultaten bureauonderzoek	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Archeologische voorkennis	8
2.3	Onderzoeksopdracht	9
2.3.1	Vraagstelling en randvoorwaarden	9
2.3.2	Beschrijving geplande werken.....	9
2.3.3	Werkwijze	11
2.4	Assessmentrapport	11
2.4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied.....	11
2.4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied	17
2.4.3	Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader	20
2.4.4	Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese.....	22
2.4.5	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	23
2.4.6	Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek.....	24
2.4.7	Samenvatting gericht op een niet gespecialiseerd publiek.....	24
3	Bibliografie.....	25
3.1	Websites	25
4	Bijlagen	26
4.1	Archeologische periodes	26
4.2	Plannenlijst	26
4.3	Fotolijst.....	26

1 Inleiding

Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een verkavelingsvergunning waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones,¹ zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Het onderzoeksgebied valt niet binnen een beschermde archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.²

Alle coördinaten die weergegeven worden, zijn uitgedrukt in Lambert 72, tenzij anders vermeld.

De uitvoering van vooronderzoek zonder ingreep in de bodem gaat steeds de uitvoering van vooronderzoek met ingreep in de bodem vooraf. Het doel van een archeologisch vooronderzoek wordt immers met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt.

¹ <https://geo.onroenderfgoed.be>

² <https://geo.onroenderfgoed.be>

2 Verslag resultaten bureauonderzoek

Het doel van de archeologische bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2016I255

Erkend archeoloog: All-Archeo bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

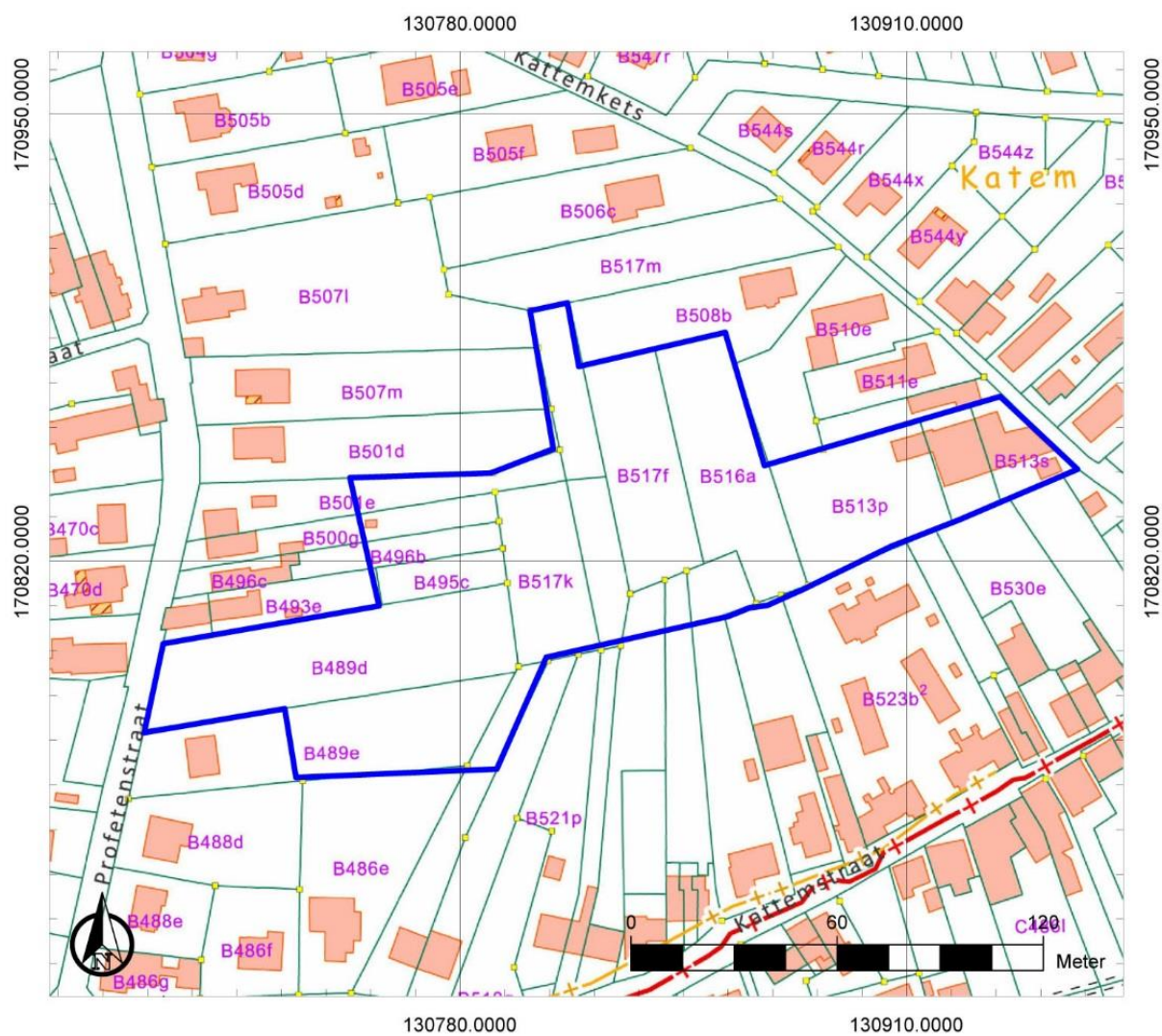
Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): Vlaams-Brabant, Roosdaal, Pamel, Profetenstraat, Kattem

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 130800, 170892
- 130959, 170846
- 130790, 170759
- 130684, 170771

Kadastrale percelen: Roosdaal, Pamel, afdeling 1, sectie B, nummers 489d, 489e (partim), 495c (partim), 496b (partim), 500g (partim), 501e (partim), 513p, 513r, 513s, 516a, 517f, 517n, 517p, 517k, 518e (partim), 519b (partim), 522c (partim) en 523c² (partim).

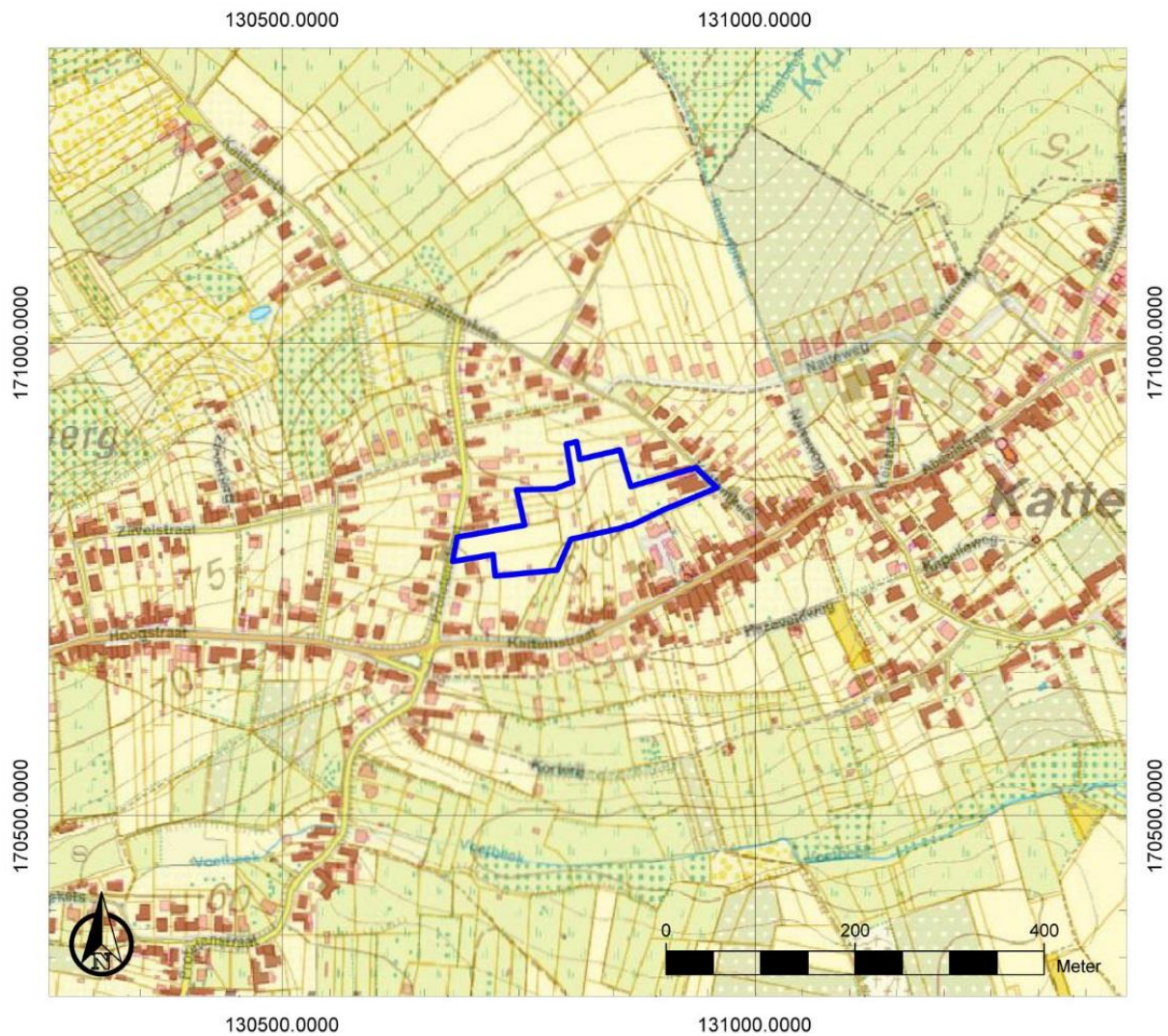
Kadastraal plan:

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het onderzoeksgebied in blauw
(http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE)

Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 14782 m²

Topografische kaart:

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

Begin- en einddatum uitvoering onderzoek: 29/09/2016 – 05/10/2016

Relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek, volle middeleeuwen, late middeleeuwen, nieuwe tijd, akkerland

Verstoorde zones: In het oosten van het onderzoeksgebied is bebouwing aanwezig (Figuur 1). De woning is niet onderkelderd. De funderingsdiepte van de woning en de bijhorende garage bedragen ca. 60 cm. Er zijn geen plannen van de woning beschikbaar.

Figuur 3: Overzichtsfoto's van het onderzoeksgebied

2.2 Archeologische voorkennis

Niet van toepassing.

2.3 Onderzoeksopdracht

2.3.1 Vraagstelling en randvoorwaarden

Naar aanleiding van de verkaveling van het onderzoeksterrein werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal wat de impact zal zijn van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt of verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem nodig is.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

Randvoorwaarden: niet van toepassing.

2.3.2 Beschrijving geplande werken

Op het terrein wordt een verkaveling gerealiseerd van 30 loten voor eengezinswoningen (Figuur 4). De woningen kennen een funderingsdiepte van ca. 80 cm. De woningen mogen onderkelderd worden. Dit betekent dat plaatselijk een diepere verstoring zal plaatsvinden. Daarom moet in het volledige onderzoeksgebied het bodemarchief als bedreigd beschouwd worden. Centraal binnen de verkaveling wordt wegenis voorzien. Deze heeft een verstoringsdiepte van ca. 80 cm. Nutsvoorzieningen worden aangelegd naast de wegenis, tot op een diepte van maximaal 3,00 m.

5. Verkavelingsplan

Figuur 4: Ontwerpplan

2.3.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarom wordt bijzondere aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via www.dov.vlaanderen en www.geopunt.be. De geomorfologische kaart is niet beschikbaar voor het onderzoeksgebied. Het historisch kaartmateriaal is georeferereerd geraadpleegd op www.geopunt.be.

Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de gebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Met de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden en de Atlas der Buurtwegen worden twee momentopnames bekeken, namelijk 1771-1778 en 1841, voorafgaand aan de stafkaarten. De informatie afkomstig uit historisch kaartmateriaal kan een impact hebben op de inschatting van de kwaliteit van het eventueel aanwezige oudere bodemarchief.

Beschikbare stafkaarten en luchtfoto's van het onderzoeksterrein werden geraadpleegd op www.geopunt.be en op www.cartesius.be. Ze worden enkel weergegeven in voorliggende studie wanneer ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan de onderzoeksvragen met betrekking tot de landschapshistoriek, de gebruiksgeschiedenis van het terrein of de evolutie van de historische bebouwing.

In het kader van de vraagstelling rond het archeologisch potentieel van het terrein werden de Centrale Archeologische Inventaris en de landschapsatlas geraadpleegd. De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen.

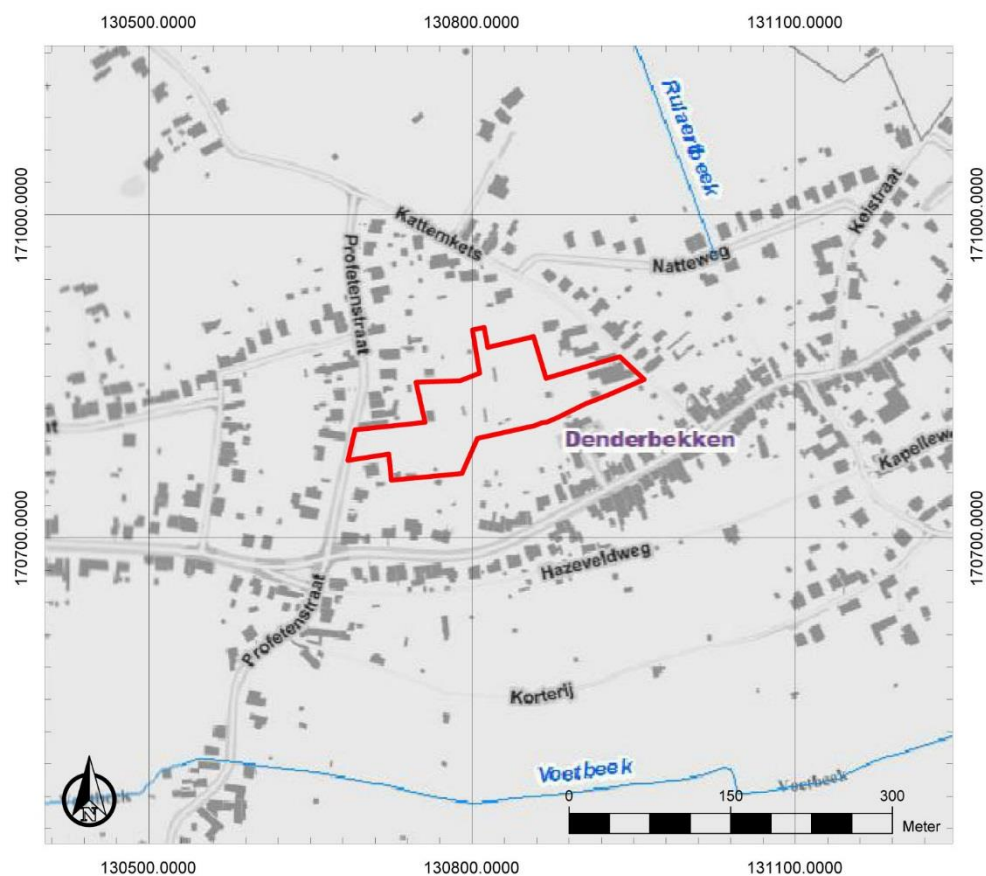
2.4 Assessmentrapport

2.4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

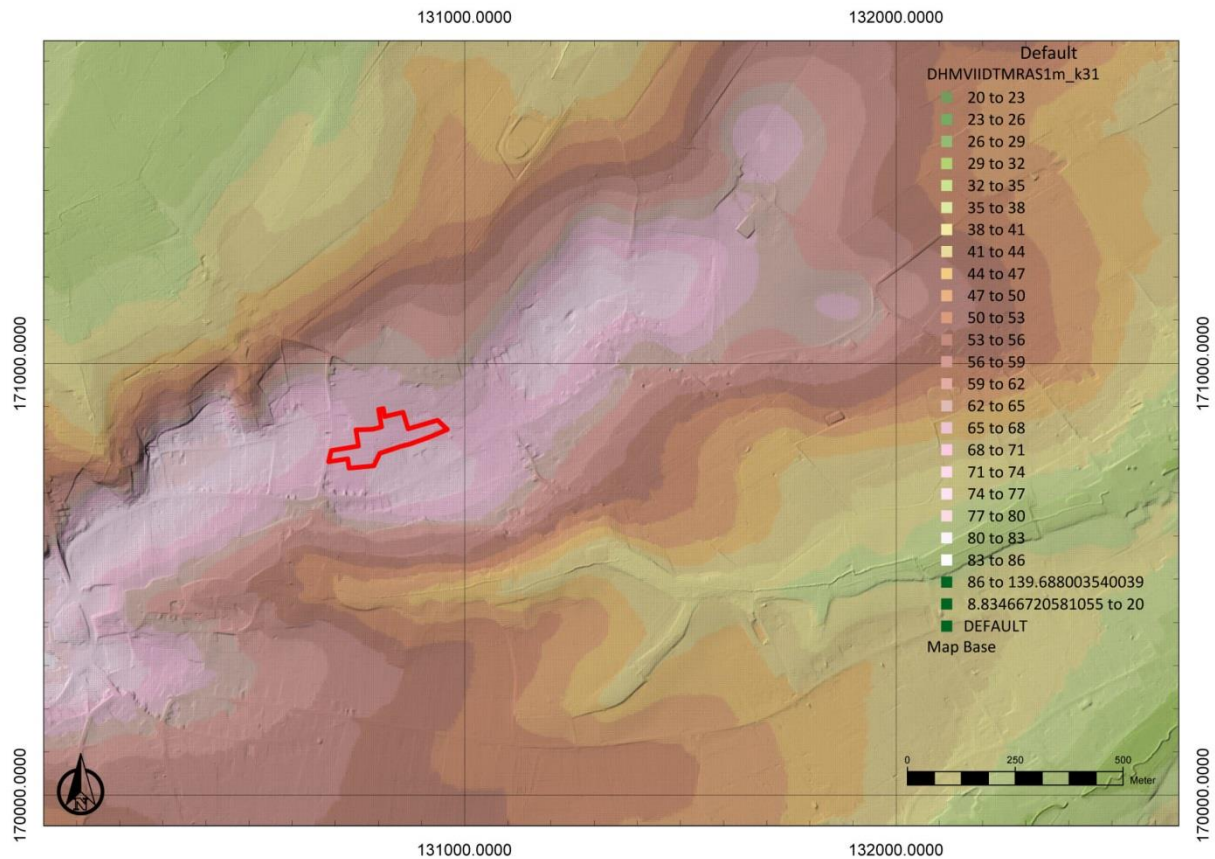
Het onderzoeksgebied is gelegen ten oosten van de Profetenstraat, ten noorden van de Kattemstraat en ten westen van de straat Kattemkets (Figuur 5). Het onderzoeksgebied is volgens het gewestplan gelegen in woongebieden (O100). Hydrografisch behoort het terrein tot het Denderbekken. Ten zuiden van het terrein bevindt zich de Voetbeek en ten noordoosten stroomt de Rulaertbeek (Figuur 6).

Figuur 5: Kleurenorthfoto van 2015 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Figuur 6: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

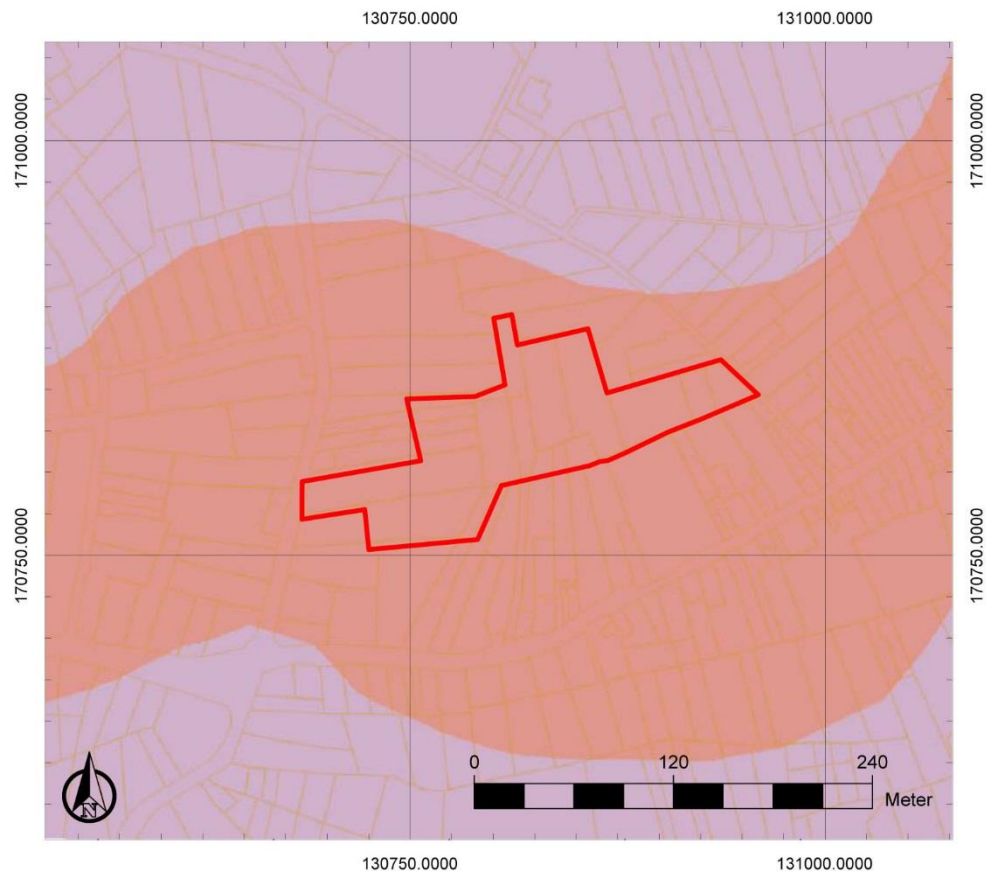
Figuur 7: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1m, met aanduiding van het onderzoeksgebied

Figuur 8: Hoogteverloop van west naar oost van het terrein (www.geopunt.be/kaart)

Het onderzoeksgebied ligt op een hoger gelegen zandrug in het landschap (Figuur 7). De rug heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie. Het terrein bevindt zich op een hoogte van ca. 69 tot 70,3 m TAW (Figuur 8). De tertiaire ondergrond van het onderzoeksgebied (Figuur 9) bestaat uit de Formatie van Gent, die bestaat uit grijsgroen fijn zand, overgaand in klei zandhoudend tot donkergrijze klei, dat glauconiethoudend is en plaatselijk zandsteenbanken (veldsteen) bevat.³

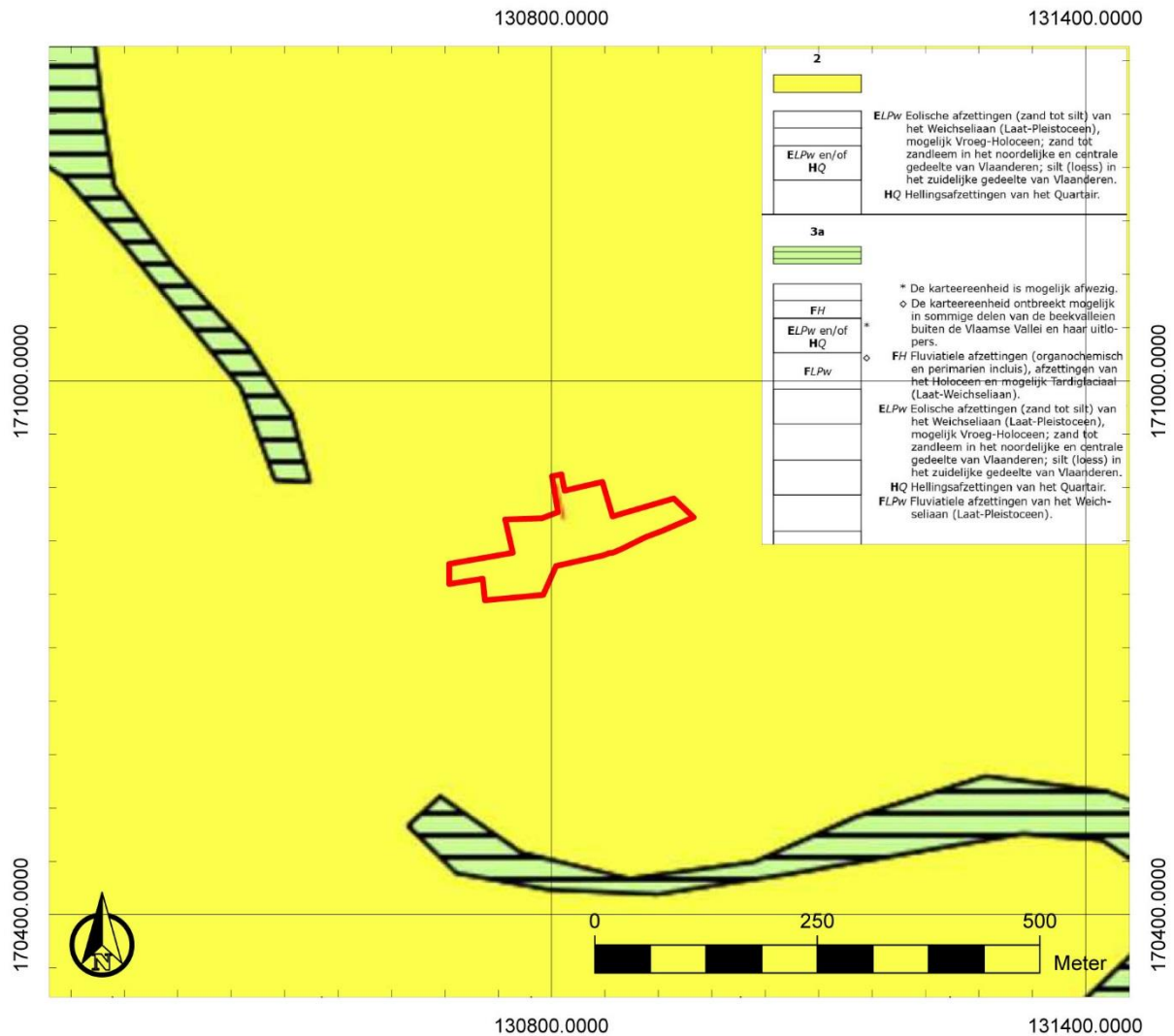
³ www.geopunt.be/kaart

Figuur 9: Tertiaire geologische ondergrond met aanduiding van het onderzoeksgebied. Roze: Formatie van Gent, lila: Formatie van Tiel (www.geopunt.be/kaart)

De quartairgeologische kaart (Figuur 10) geeft aan dat zich binnen het onderzoeksgebied eolische afzettingen bevinden, bestaande uit zand of silt van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen en/of hellingsafzettingen van het quartair.⁴

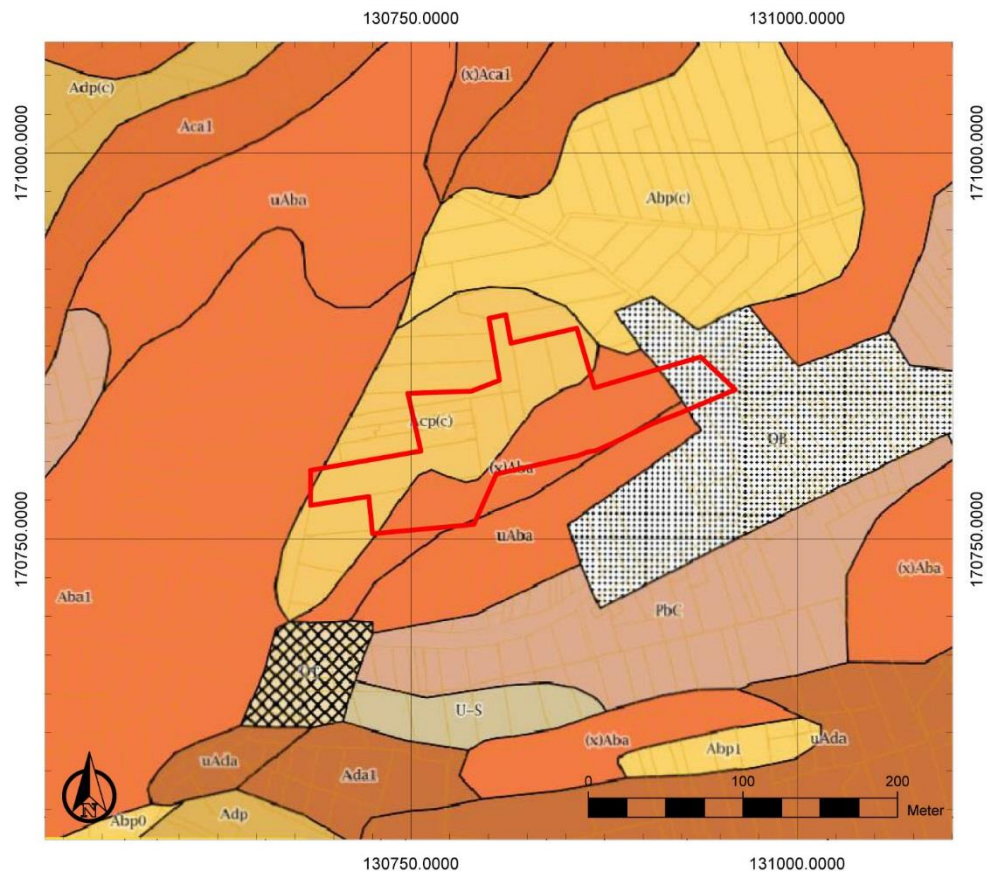
⁴ www.geopunt.be/kaart

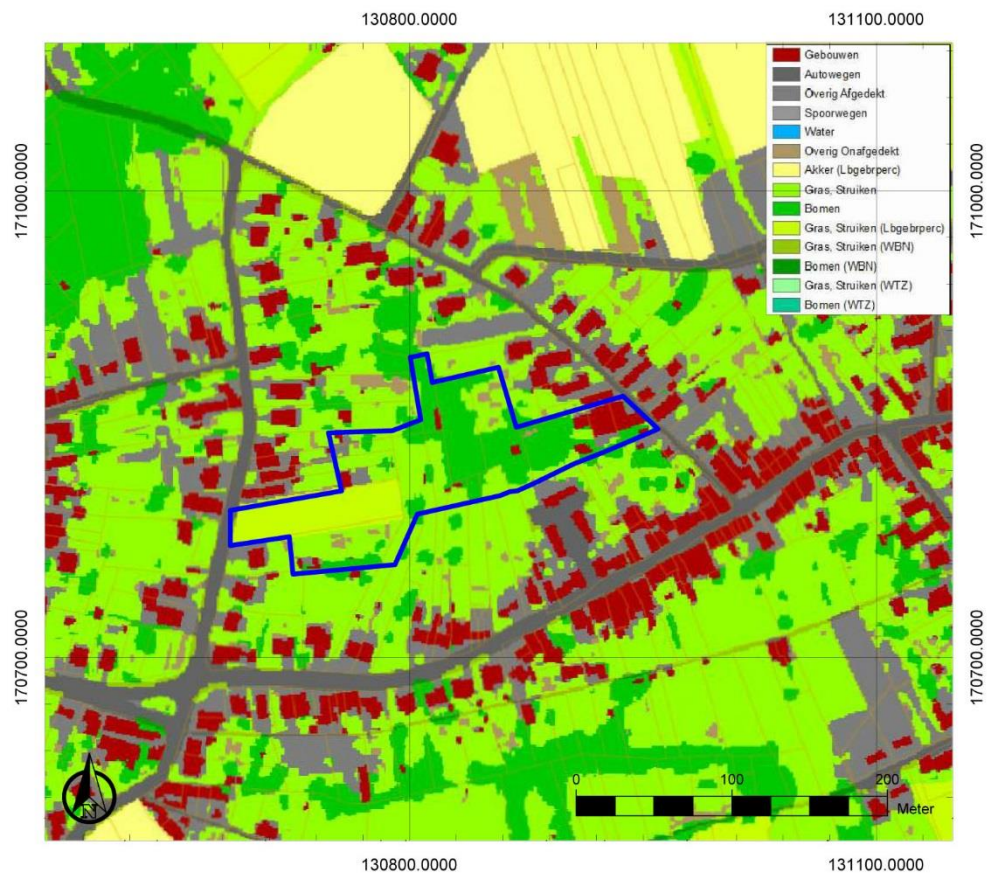
Figuur 10: Quartairegeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

De bodemkaart (Figuur 11) toont dat het onderzoeksgebied gekenmerkt wordt door een matig droge leembodem zonder profiel (Acp(c)) in het noordwesten, een droge leembodem met textuur B horizont ((x)Aba) in het zuidoosten en bebouwde gronden (OB) in het uiterste oosten.⁵

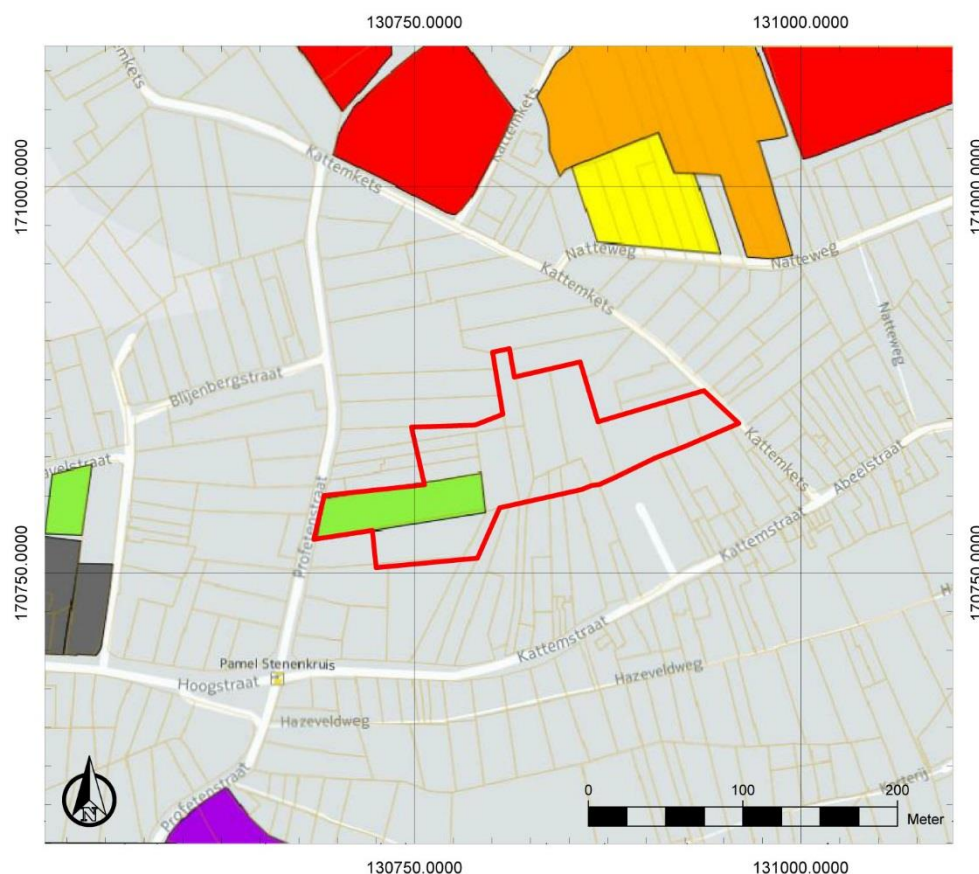
⁵ www.geopunt.be

Figuur 11: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Figuur 12: Bodemgebruiksaanalysekaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

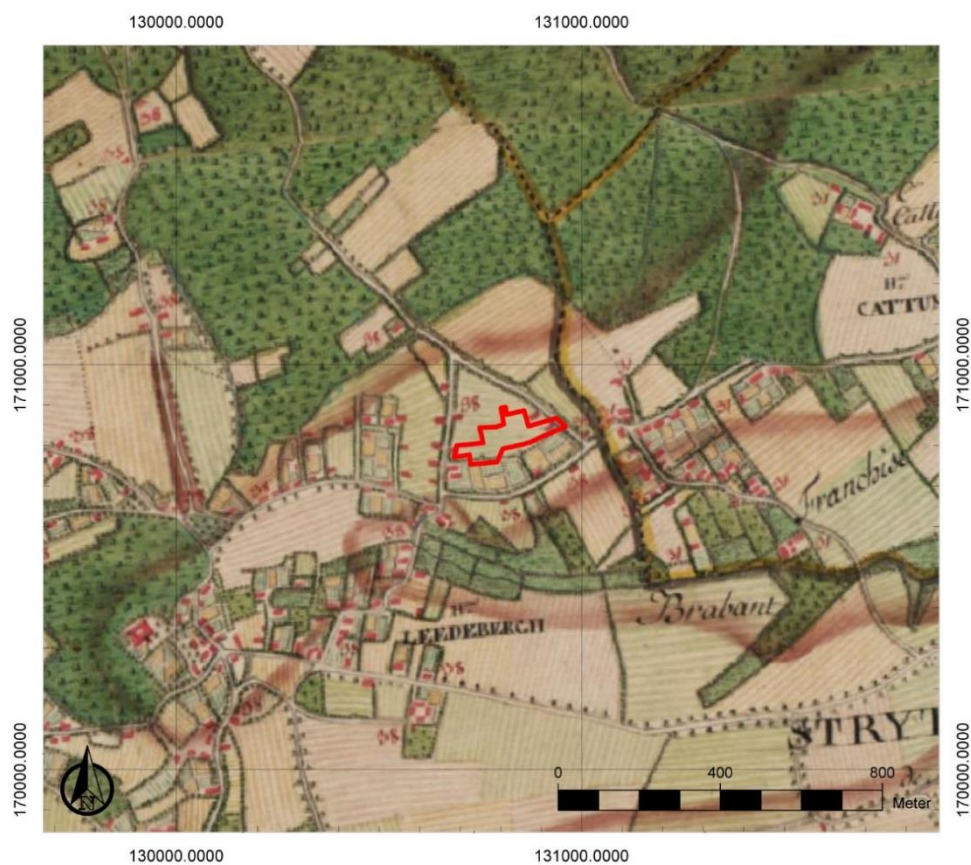
Figuur 13: Potentiële bodemerosie per perceel (2016) met aanduiding van het onderzoeksgebied. Groen: zeer laag.
(www.geopunt.be/kaart)

Het terrein is momenteel nog deels bebouwd en verhard in het oosten. Het grootste deel van het terrein bestaat uit gras, struiken en bomen (Figuur 12). In het westen van het onderzoeksgebied ligt een perceel met een zeer lage erosiegevoeligheid (Figuur 13). Van de rest van het onderzoeksgebied is de erosiegevoeligheid niet gekend.

2.4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied

Het huidige dorpscentrum rondom de kerk en het gemeentehuis is pas ontstaan aan het begin van de 20ste eeuw, toen er een nieuwe kerk werd gebouwd. De oude gemeentelijke kern was gelegen aan de Denderoever, rondom het nu verdwenen kasteel van de feodale heren van Pamel-Ledeberg en de oude, einde 19de eeuw na verbouwing en instorting afgebroken parochiekerk.⁶ Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden uit 1771-1778 is te zien dat het onderzoeksgebied ten noordoosten van het gehucht Ledeberg ligt. Het is gesitueerd in bebouwd gebied. De omringende straten kennen reeds hetzelfde verloop als de huidige situatie (Figuur 14). Het onderzoeksgebied bestaat voornamelijk uit akkerland. In het oosten en in het westen is telkens een gebouw aanwezig langs de straatzijde (Figuur 15).

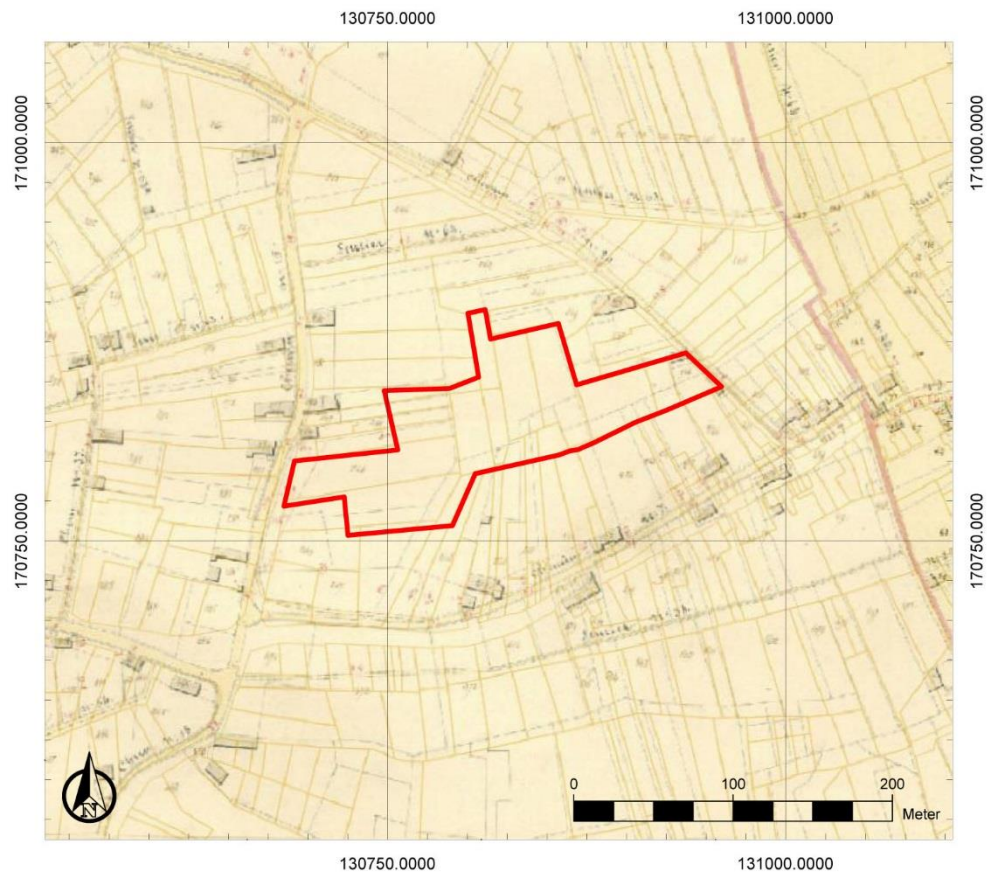
⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Pamel, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121508> (geraadpleegd op 3 oktober 2016).

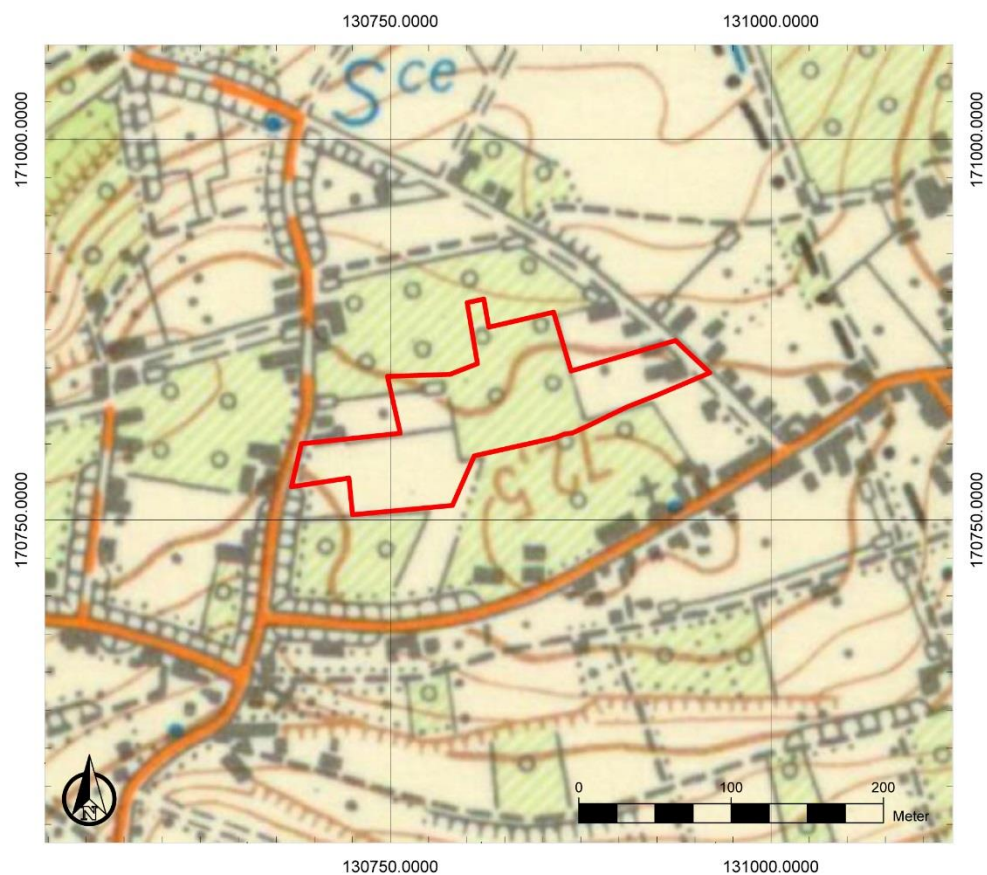
Figuur 14: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Figuur 15: Detail kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Figuur 16: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Figuur 17: Topografische kaart uit 1952-1958 met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.cartesius.be>)

Figuur 18: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Op de Atlas der Buurtwegen uit 1841 (Figuur 16) is geen bebouwing meer te zien binnen het onderzoeksgebied. Vanaf een topografische kaart uit 1952-1958 is de huidige bebouwing aan Kattemkets te zien (Figuur 17). Op een luchtfoto uit 1971 is te zien dat het onderzoeksgebied grotendeels in gebruik is als landbouwgrond. In het oosten van het onderzoeksgebied komt reeds bebouwing voor, die vandaag de dag nog steeds aanwezig is (Figuur 18).

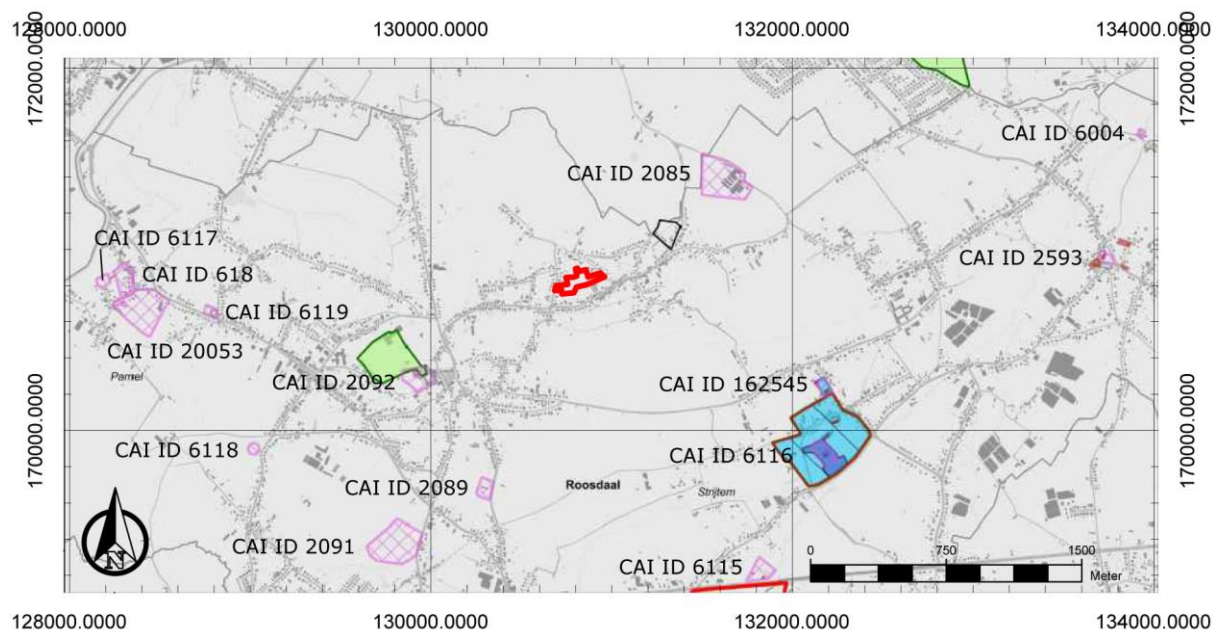
2.4.3 Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader

In de buurt van het onderzoeksgebied zijn enkele gekende archeologische waarden gelegen. Ze kunnen inzicht bieden in het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied.

In de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied komen enkele resten voor uit de volle middeleeuwen. De belangrijkste in de buurt zijn te situeren op locaties CAI ID 618, 6117 en 20053. Hier bevonden zich het nu verdwenen Hof van Pamel, de verdwenen kerk van Pamel en het verdwenen kasteel. Samen vormden zij de oudste bewoningskern, gelegen aan de Denderoever. Deze eerste was de eerste woonst van de Heren van Pamel-Ledeberg en was gesitueerd naast de pastorie, terwijl het kasteel als woonst van de feodale heren uit de late middeleeuwen stamt. De kerk kent zijn oudste vermelding reeds in 1179, en werd pas afgebroken tegen het einde van de 19de eeuw. Vandaag doen enkel het kerkhof en de Oude Kerkweg nog herinneren aan de vroegere locatie van de kerk.⁷

⁷ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 618, Verdwenen Hof van Pamel (geraadpleegd op 29 september 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 6117, Verdwenen Kerk van Pamel (geraadpleegd op 29 september 2016)

Figuur 19: Overzichtskartaal Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied
(<https://geo.onroerenderfgoed.be/>)

In de directe omgeving van deze oudste dorpskern liggen ook nog de molen van de Pauselijke Zouaaf, ook wel Keirekensmolen genoemd (CAI ID 6118). Dit was een windmolen in eigendom van de heer van Pamel,⁸ en het Hof te Zijpe (CAI ID 6119), een hoeve die in 1590 (late middeleeuwen) werd vermeld als pachthof van de abdij van Ninove.⁹ Een volmiddeleeuwse hoeve is dan weer te vinden op locatie CAI ID 2085, waar zich het Hof te Kattem bevond en die eveneens een stichting was van de abdij van Ninove.¹⁰ Op locatie CAI ID 2593 vinden we de parochiekerk Sint-Amandus terug, die volgens de oudste vermelding dateert uit 1146. De eerste bouwphase was vermoedelijk een eenbeukige, vermoedelijk Romaanse kerk. Archeologisch onderzoek heeft zes inhumatiegraven opgeleverd, die aan deze fase worden toegeschreven. De tweede bouwphase is moeilijk te dateren, maar kan vermoedelijk in de 16de eeuw geplaatst worden.¹¹

De meeste resten in de omgeving worden in de late middeleeuwen gedateerd. Ook resten die op basis van cartografische bronnen ten laatste in de 18de eeuw gesitueerd worden, zijn talrijk aanwezig. Zo is er de molen op locatie CAI ID 6004. Het was een olieslagmolen en een watermolen, die in 1304-1305 aan de abdij van Ninove werd geschonken.¹² Op locatie CAI ID 6116 bevindt zich dan weer het Kasteel van Strijtem, een feodale kasteelmotte met neerhof, die in 1682 als “kasteel met vijver, aanhorigheden en neerhof” werd beschreven. Tijdens proefsleuvenonderzoek op deze locatie werden twee paalsporen en enkele oudere muren ten oosten van het koetshuis aangetroffen.¹³

Niet ver daarvandaan, op locatie CAI ID 162545, is de pastorie van Strijtem gelegen, waar een muntschat werd gevonden bij werken. Het gaat om 93 zilvermunten die in een metalen doos in het

⁸ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 6118, Keirekensmolen – Molen van de Pauselijke Zouaaf (geraadpleegd op 29 september 2016)

⁹ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 6119, Hof te Zijpe (geraadpleegd op 29 september 2016)

¹⁰ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 2085, Hof te Kattem (geraadpleegd op 29 september 2016)

¹¹ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 2593, Parochiekerk Sint-Amandus (geraadpleegd op 29 september 2016)

¹² Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 6004, Watermolen (geraadpleegd op 29 september 2016)

¹³ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 6116, Kasteel van Strijtem (geraadpleegd op 29 september 2016)

plafond waren verstopt. De sluitmunt dateert uit 1795.¹⁴ Ter hoogte van locatie CAI ID 6115 bevond zich het Hof ten Brugsken, een motte met opper- en neerhofstructuur, die ten laatste dateert uit de 18de eeuw.¹⁵ Het Gasthuishof (CAI ID 2089) was een hoeve uit de late middeleeuwen,¹⁶ en Ten Stene (CAI ID 2091) is een verdwenen site met walgracht.¹⁷ Een laatste locatie is tenslotte CAI ID 2092, waar een burcht uit de late middeleeuwen heeft gestaan. Bij archeologisch onderzoek zijn hier funderingsresten aangetroffen van een gebouw dat te zien is op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, wat ten laatste een datering in de 18de eeuw aangeeft.

2.4.4 Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese

Na uitvoering van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen die vooropgesteld werden, beantwoord worden.

Figuur 20: Synthesekaart. Huidige bebouwing en wegenis geprojecteerd op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden

¹⁴ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 162545, Pastorie van Strijtem (geraadpleegd op 29 september 2016)

¹⁵ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 6115, Hof Ten Brugsken (geraadpleegd op 29 september 2016)

¹⁶ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 2089, Gasthuishof (geraadpleegd op 29 september 2016)

¹⁷ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 2091, Ten Stene (geraadpleegd op 29 september 2016)

Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?

Landschappelijk gezien kent het onderzoeksgebied een hoog archeologisch potentieel, dankzij de gunstige ligging op de top van een hoger gelegen zandrug, die zich uitstrekt langs de Voetbeek. De gekende archeologische waarden in de omgeving van het onderzoeksgebied dateren allemaal uit de middeleeuwen, meer bepaald de volle en late middeleeuwen, en de nieuwe tijd. De gunstige landschappelijke ligging maakt echter dat ook archeologische sporen uit andere periodes aanwezig kunnen zijn binnen het onderzoeksgebied.

Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?

Het terrein is reeds lang in gebruik als akkerland. Vandaag de dag is het grotendeels begroeid met gras, bomen en struiken. Historische bebouwing is op een 18de-eeuwse kaart te zien aan de Profetenstraat en aan Kattemkets. Het gaat telkens om één bouwvolume. Op een kaart uit 1841 zijn beide bouwvolumes verdwenen. Het duurt tot omstreeks het midden van de 20ste eeuw voor opnieuw bebouwing verschijnt aan Kattemkets. Het gaat om de huidige bebouwing.

Wat is de impact van de geplande werken?

Op het terrein wordt een verkaveling gerealiseerd van 30 loten voor eengezinswoningen (Figuur 4). De woningen kennen een funderingsdiepte van ca. 80 cm. De woningen mogen onderkelderd worden. Dit betekent dat plaatselijk een diepere verstoring zal plaatsvinden. Daarom moet in het volledige onderzoeksgebied het bodemarchief als bedreigd beschouwd worden. Centraal binnen de verkaveling wordt wegenis voorzien. Deze heeft een verstoringdiepte van ca. 80 cm. Nutsvoorzieningen worden aangelegd naast de wegenis, tot op een diepte van maximaal 3,00 m.

2.4.5 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Na uitvoering van het bureauonderzoek blijkt verder archeologisch vooronderzoek nodig, omdat onvoldoende informatie gegenereerd is om:

- 1° de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven;
- 2° een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen;
- 3° een plan van aanpak voor een archeologische opgraving op te maken;
- 4° een plan van aanpak voor een behoud in situ op te maken.

Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens over de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Veldkartering kan aanwijzingen geven over te verwachten archeologische sporen in de ondergrond. De begroeiing maakt het echter niet mogelijk een veldkartering uit te voeren. Bovendien dient een veldkartering hoogstwaarschijnlijk nog gevolgd te worden door ander archeologisch vooronderzoek om de aard, datering en spreiding van de archeologische sporen in kaart te brengen en te evalueren. De kosten van een veldkartering wegen daarom in dit geval niet op tegen de beperkte kenniswinst die deze onderzoekstechniek oplevert.

Het is wel nuttig een proefsleuvenonderzoek uit te voeren op het terrein, omdat archeologische sporen aanwezig kunnen zijn binnen het onderzoeksgebied, gezien het potentieel dat blijkt uit het bureauonderzoek. Om uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied is het noodzakelijk een proefsleuvenonderzoek uit te voeren. Een proefsleuvenonderzoek biedt meer ruimtelijk inzicht dan een proefputtenonderzoek. Er wordt namelijk een archeologische site zonder complexe verticale stratigrafie verwacht.

Gezien de omvang van het onderzoeksgebied is een proefsleuvenonderzoek ook een snelle en efficiënte manier om inzicht te krijgen in de aanwezige bodemhorizonten en archeologische vondsten, die kunnen wijzen op een goede bewaring van steentijd artefactensites. Daaruit moet blijken of een waarderend archeologisch booronderzoek nodig is om eventuele steentijd artefactensites op te sporen. Dit levert een betere kosten-baten verhouding op dan het eerst

uitvoeren van een landschappelijk bodemonderzoek en een verkennend archeologisch booronderzoek, omdat die hoogstwaarschijnlijk nog gevolgd dienen te worden door een proefsleuvenonderzoek.

2.4.6 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek

Landschappelijk gezien kent het onderzoeksgebied een hoog archeologisch potentieel, dankzij de gunstige ligging op de top van een hoger gelegen zandrug, die zich uitstrekt langs de Voetbeek. De gekende archeologische waarden in de omgeving van het onderzoeksgebied dateren allemaal uit de middeleeuwen, meer bepaald de volle en late middeleeuwen, en de nieuwe tijd. De gunstige landschappelijke ligging maakt echter dat ook archeologische sporen uit andere periodes aanwezig kunnen zijn binnen het onderzoeksgebied.

Het terrein is reeds lang in gebruik als akkerland. Vandaag de dag is het grotendeels begroeid met gras, bomen en struiken. Historische bebouwing is op een 18de-eeuwse kaart te zien aan de Profetenstraat en aan Kattemkets. Het gaat telkens om één bouwvolume. Op een kaart uit 1841 zijn beide bouwvolumes verdwenen. Het duurt tot omstreeks het midden van de 20ste eeuw voor opnieuw bebouwing verschijnt aan Kattemkets. Het gaat om de huidige bebouwing.

Gezien de aard en de omvang van de geplande werken dient het volledige onderzoeksgebied als bedreigd beschouwd te worden. In combinatie met het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied komen we tot het besluit dat verder archeologisch vooronderzoek nodig is.

2.4.7 Samenvatting gericht op een niet gespecialiseerd publiek

Op basis van de afweging van de landschappelijke ligging, de historische kennis en reeds gekende archeologische waarden in de omgeving komen we tot het besluit dat het onderzoeksgebied een hoog archeologisch potentieel kent. Gezien de aard en de omvang van de bedreiging door de geplande werken is bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig.

3 Bibliografie

3.1 Websites

CadGis (2016)

http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE

Cartesius (2016)

<https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

Centrale Archeologische Inventaris (2016)

<https://cai.onroenderfgoed.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2016)

<http://dov.vlaanderen.be>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2016)

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2016)

<http://www.geopunt.be/>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2016)

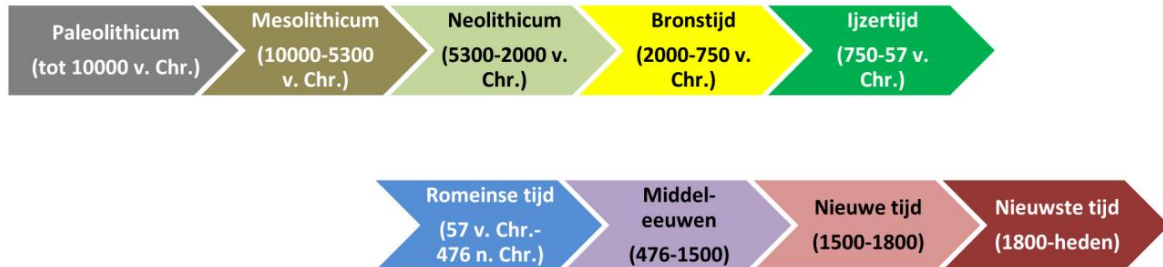
<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2016)

<https://www.onderzoeksbalans.be>

4 Bijlagen

4.1 Archeologische periodes

4.2 Plannenlijst

Plannenlijst bureauonderzoek: projectcode 2016I255

Plan-nummer	Type	Onderwerp	Aanmaak-schaal	Aanmaak-wijze	Datum
1	Kadasterplan	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	13/09/2016
2	Topografische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	13/09/2016
3	Bouwplan	Ontwerpplan	1:750	Digitaal	29/09/2016
4	Kleurenorthofoto	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	13/09/2016
5	Hydrografische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	29/09/2016
6	Hoogtemodel	Digitaal hoogtemodel terrein en omgeving	1:1	Digitaal	13/09/2016
7	Doorsnede	Terreinverloop	1:1	Digitaal	13/09/2016
8	Tertiaire geologische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	13/09/2016
9	Quartairgeologische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	13/09/2016
10	Bodemkaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	13/09/2016
11	Bodemgebruikskaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	13/09/2016
12	Bodemerosiekaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	13/09/2016
13	Historische kaart	Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden	1:1	Digitaal	13/09/2016
14	Historische kaart	Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden. Detail	1:1	Digitaal	29/09/2016
15	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen	1:1	Digitaal	13/09/2016
16	Topografische kaart	Onderzoeksgebied in 1952-1958	1:1	Digitaal	03/10/2016
17	CAI-kaart	CAI vondstlocaties	1:1	Digitaal	29/09/2016
18	Syntheseplan	Synthese van het bureauonderzoek	1:1	Digitaal	03/10/2016

4.3 Fotolijst

Fotolijst bureauonderzoek: projectcode 2016I255

ID	Type	Onderwerp	Vervaardiging	Datum
F1	Overzichtsfoto	Bestaande toestand	Digitaal	05/10/2016
F2	Luchtfoto	Toestand terrein 2015	Digitaal	13/09/2016
F3	Luchtfoto	Toestand terrein 1971	Digitaal	13/09/2016

